
En prooksidant som beskytter mot prostatakreft

FRA ANDRE TIDSSKRIFTER

HAAKON B. BENESTAD

Universitetet i Oslo

Musestudier har vist mulig gevinst av større inntak av grønt i kosten og en nyoppdaget form for celledød, triaptose.

Foto: Tetiana Kolubai / iStock

Prostatakreft er den vanligste kreftformen blant menn. Tidligere studier har, mot forventning, vist at antioksidanttilskudd snarere øker heller enn reduserer risikoen for denne kreftformen. Vil dermed prooksidanter kunne motvirke utviklingen av prostatakreft?

Vitamin K₃, også kjent som menadion, er en prooksidant og forløper til vitamin K₂, som dannes i kroppen etter inntak av grønne planter. I en studie som nylig ble publisert i Science, fikk genetisk modifiserte mus med høy risiko for

prostatakreft vitamin K3 i drikkevannet hver dag i 18 uker (1). Man så at vekst og metastasering av prostatakreften stanset. I omfattende studier med genredigerte cellelinjer og enkeltceller fra musemodellen påviste forskerne en ny type celledød i prostatakreften, som de kalte triaptose: Vitamin K3 oksiderte essensielle cysteinaminosyrer i en lipidkinase (og inaktiverte dermed denne) som normalt motvirker triaptose, som er en kompleks mekanisme bak ruptur av cellemembran.

– Beskyttelse mot reaktive oksygenderivater anses å være viktig for å redusere risikoen for DNA-skade og dermed beskytte mot utvikling av kreft, sier Bjørn S. Skålhegg, som er professor ved Avdeling for ernæringsvitenskap, Universitetet i Oslo.

– Dette er noe av bakgrunnen for anbefalingen om kosttilskudd med antioksidanter. Men slike tilskudd er omdiskutert, mye fordi vi får i oss antioksidantene vitamin C og vitamin E gjennom et vanlig og variert kosthold, samtidig som kroppen danner det meget potente antioksidantet glutatjon gjennom godt regulerte mekanismer.

– Musestudien viser at denne debatten er berettiget, mener Skålhegg.

– Studien viser også at de nye nordiske kostrådene om større inntak av grønt i kosten kanskje kan få et nytt vitenskapelig belegg, i hvert fall som forebyggende mot kreft i prostata, hvis funnene i den aktuelle studien også gjelder mennesker, sier Skålhegg.

REFERENCES

1. Swamynathan MM, Kuang S, Watrud KE et al. Dietary pro-oxidant therapy by a vitamin K precursor targets PI 3-kinase VPS34 function. *Science* 2024; 386: eadk9167. [PubMed][CrossRef]

Publisert: 1. januar 2025. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.24.0589

Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 8. februar 2026.